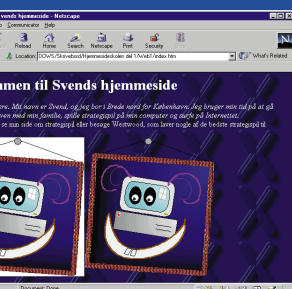

Det kan du læse i de kommende artikler

Følg med i alle afsnit af Hjemmesideskolen.

I første del lærer du om hjemmesidværktøjet Netscape Composer. Du opretter en ny hjemmeside, indsætter tekst og billeder og lægger til sidst hjemmesiden ud på Internettet.

Hjemmesiderne på Internet er bundet sammen af hyperlinks. Dem lærer du om her.

Du lærer at lave et animeret billede og sætte det ind på din hjemmeside.

Tabeller og lister kan bruges til at præsentere tingene pænere på din hjemmeside.

Sæt en tæller på hjemmesiden, så man kan se, hvor mange der besøger den.

Ved hjælp af frames (rammer) kan du gøre dine sider mere overskuelige.

De vildeste effekter på nettet er lavet i Java. Vi laver en animeret knap med Java.

PRØV SELV

Hjemmesideprogrammet Netscape Composer ligger på K-CD'en. Du finder det bag den gule knap.

Hjemmesideskolen, del 1

Sådan laver du din egen hjemmeside

Det er faktisk ganske let at lave sin egen hjemmeside. Og med lidt øvelse kan du lave professionelt udseende sider til Internet. Følg med fra første lektion i *Komputer for alle* hjemmesideskole.

Internettet er mange ting. Men den mest kendte er World Wide Web. Her kan du ved hjælp af et browserprogram som Internet Explorer eller Netscape Navigator »surfe« rundt mellem millioner af såkaldte hjemmesider, hvor firmaer, organisationer og institutioner fortæller om sig selv og om, hvad de kan og står for.

Du kan også sagtens som privatperson lave din egen hjemmeside og blive en nybygger i cyberspace. Det er let, det er sjovt, og det er i de fleste tilfælde også ganske gratis. De fleste Internet-udbydere tilbyder nemlig deres abonnenter at oprette en gratis hjemmeside.

I denne artikel fortæller vi, hvordan en hjemmeside er opbygget, og hvordan du kommer i gang. Vi viser dig også, hvordan du kan lægge din side ud på Internet, så den kan ses af de millioner af mennesker, som har adgang til Internet.

I de efterfølgende numre af *Komputer for alle* kan du arbejde videre på din egen hjemmeside og tilføje nye effekter, som giver siden et mere pro-

fessionelt udseende. I første del gennemgår vi de grundlæggende dele af, hvad en hjemmeside består af, og hvordan du får den ud på Internettet. I de følgende afsnit af serien kommer du til at lære de mere avancerede dele af hjemmesidehåndværket.

Hvordan laver man hjemmesider?

Selv den flotteste hjemmeside på Internet består i virkeligheden blot af noget tekst, nogle hyperlinks og som regel også nogle billeder.

»Mekanikken« bag siderne er et programmeringssprog ved navn HTML. Programmeringssproget lyder måske fint. Men en hjemmeside er i virkeligheden blot noget tekst – og nogle koder, som fortæller din browser, hvordan siden skal se ud. Alle de flotte effekter på en hjemmeside bliver nemlig lavet i din browser, altså det program, du bruger til at surfe på Internet. Derfor kan der også være forskel på, hvordan en hjemmeside vises i forskellige

browsere – eller forskellige versioner af den samme browser.

HTML er relativt nemt at lære. Men der findes programmer, hvor du ikke engang behøver at bekymre dig om at lære HTML. I stedet kan du designe din side på skærmen lige så nemt, som når du arbejder med et tekstbehandlingsprogram. Et af disse programmer hedder Netscape Composer. Programmet er en del af Netscape Communicator 4.5, der også indeholder en browser og et program til at læse e-mail og nyhedsgrupper.

Ud over et program til at oprette hjemmesider med får du altså også en ekstra browser, og det er ikke så tosset endda. Det er nemlig altid en god idé at kontrollere hjemmesiden i både Netscape Navigator og Internet Explorer, så er du nemlig sikker på, at så mange som muligt kan læse din side uden problemer.

Netscape Communicator er gratis at anskaffe. For at gøre det lidt lettere har vi også lagt den nyeste version af programmet på K-CD'en.

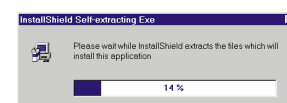
Installér Composer

Når du skal installere Netscape Communicator, sker det i to faser. Først kopieres filerne som i alle andre programmer. Anden del går ud på at oprette en profil til hver bruger. Det betyder, at flere personer kan deles om Communicator til fx e-mail, uden at de kan læse hinandens e-mails.

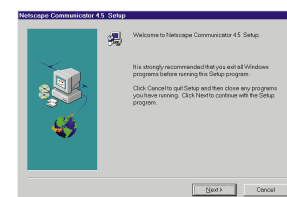
Installationen

1 Vælg »K-programmer« på K-CD'en, og klik på Communicator.

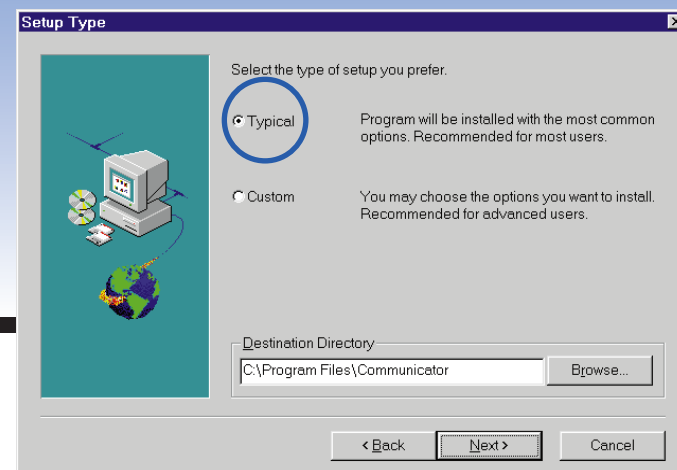
2 Installationsprogrammet pakker nu nogle filer til installationen ud.

3 Efter et øjeblik bliver du budt velkommen til installationsprogrammet. Klik på »Next«.

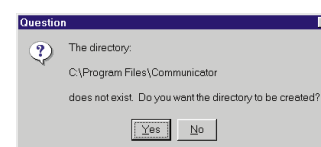

4 Licensbetingelserne skal accepteres, for at du kan fortsætte. Klik på »Yes« for at acceptere.

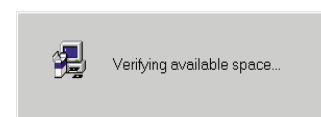

5 Vælg installationstypen »Typical«, og vælg evt., hvor Communicator skal installeres. Klik på »Next«.

6 Mappen til Communicator findes ikke endnu. Klik på »Yes« for at oprette mappen.

7 Installationsprogrammet undersøger, om der er plads nok på din harddisk.

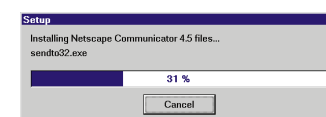

8 Nu skal du bestemme, om Netscape Communicator skal være din standardbrowser. Det vil sige det program, som starter, hver gang du dobbeltklikker på en net-adresse. Hvis du er vant til at bruge Internet Explorer, skal du fjerne hak-

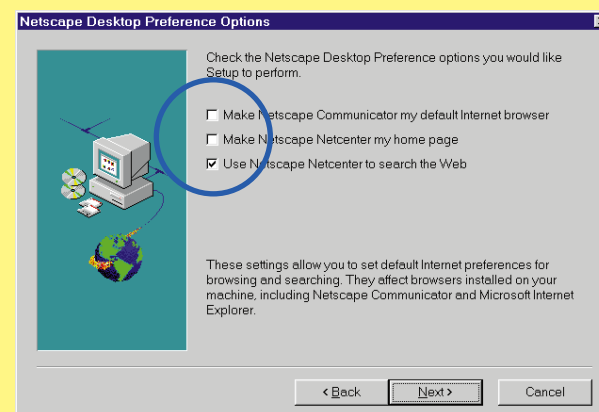
9 Netscape foreslår at oprette en mappe i Start-menuen til programmet. Det foreslåede navn – Netscape Communicator – er godt nok, så du skal bare klikke »Next«.

10 Du får en oversigt over, hvilke dele af Communicator-pakken du er ved at installere. Klik på »Install«-knappen for at gå i gang.

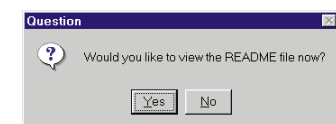
11 Nu begynder installationsprogrammet at kopiere filer til mappen og lave diverse nødvendige indstillinger.

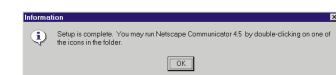
ket i »Make Netscape Communicator my default Internet browser«. Fjern også hakket i »Make Netscape Netcenter my home page«. Du har sikkert allerede en anden startside, og der er ingen grund til at skifte den ud. Klik så på »Next«.

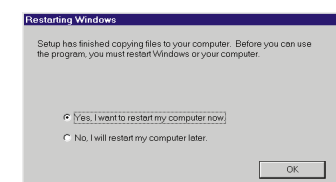
12 Når installationen er færdig, får du mulighed for at læse lidt om Communicator. Klik »Yes«, hvis du vil læse teksten. Ellers klik »No«.

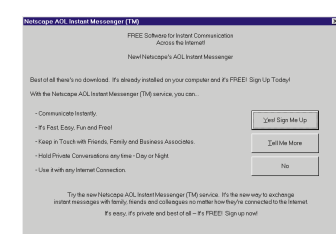
13 Installationen er færdig. Næsten da. Klik »OK«.

14 Du skal genstarte computeren. Hvis du har andre programmer åbne, er det en god idé at lukke dem først og gemme dine dokumenter. Vælg »Yes«, og klik på »OK«.

15 Når computeren er genstartet, vises en reklame for en service, der hedder AOL Instant Messenger. Det skal vi ikke bruge her. Klik på »No«.

■ Netscape Communicator er nu installeret på din harddisk. Ud over designprogrammet Composer, som vi bruger på de følgende sider, indeholder pakken også browseren Navigator, e-mail-programmet Messenger og en nyhedslæser. ►

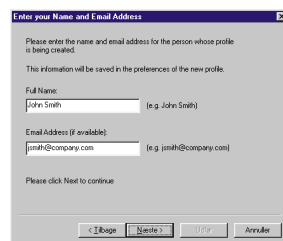

Opret en profil

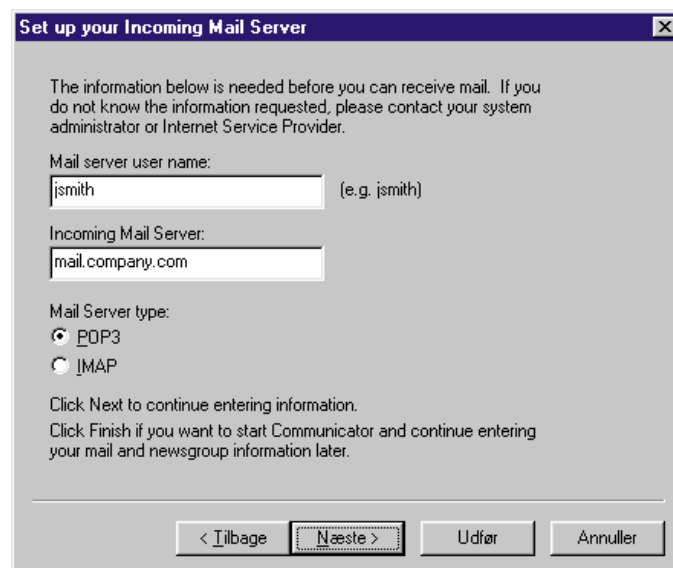
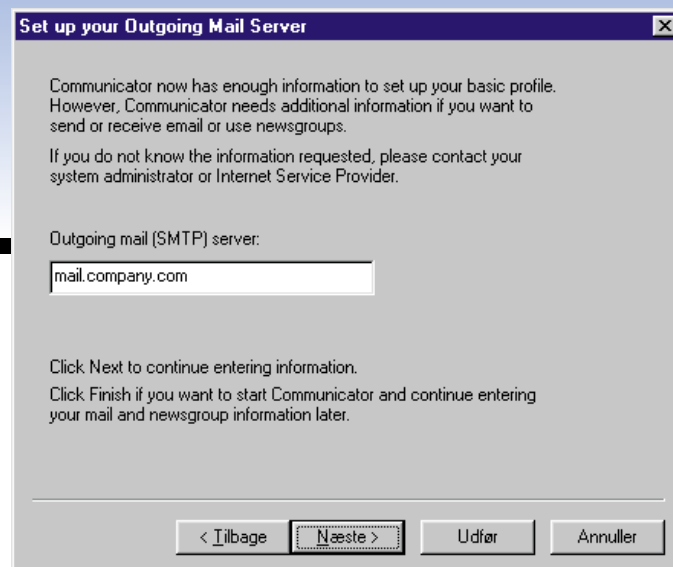
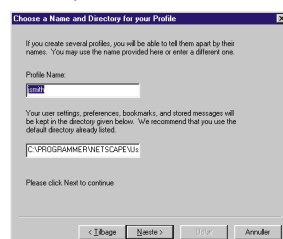
Inden du kan bruge Netscape Communicator, skal du oprette en såkaldt profil. Formålet er, at Netscape skal kunne bruges af flere forskellige personer, som har hver sin postkasse. Profilen skal også laves, selv om du er den eneste, der bruger programmet.

1 Start Composer ved at åbne Start-menuen og vælge »Programmer«, »Netscape Communicator«, »Netscape Composer«. En dialogboks dukker op og fortæller dig, at du skal oprette en profil. Klik på »Næste«.

2 Indtast dit navn og evt. også din e-mail-adresse. Klik på »Næste«.

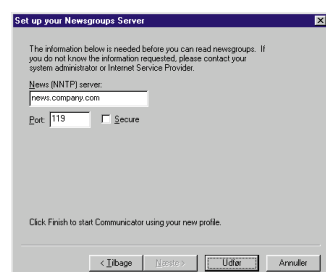

3 Indtast et navn til profilen, eller acceptér det navn, som Netscape foreslår. Du kan vælge, hvilken mappe profilen bliver gemt i. Klik på »Næste«.

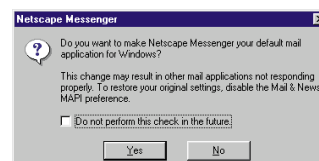

4 Hvis du ikke har planer om at bruge Netscapes postprogram til e-mail, kan du springe dette punkt over. Ellers skal du indtaste navnet på din Internet-udbyders postserver og dit brugernavn. Klik på »Næste« efter hvert trin.

5 Hvis du vil benytte Messenger til at læse nyhedsgrupper med, skal du angive navnet på nyhedsserveren hos din Internet-udbyder (det begynder normalt med »news«). Klik derefter på »Udfør«.

6 Du støder ind i endnu et valg. Hvis du vil bruge Netscape Messenger som postprogram, skal du klikke på »Yes«. Ellers skal du afkrydse »Do not perform this check in the future« og klikke på »No«. Hvis du i forvejen bruger fx Outlook Express, er der ingen grund til at lade Messenger overtage den opgave.

Rundt om Composer

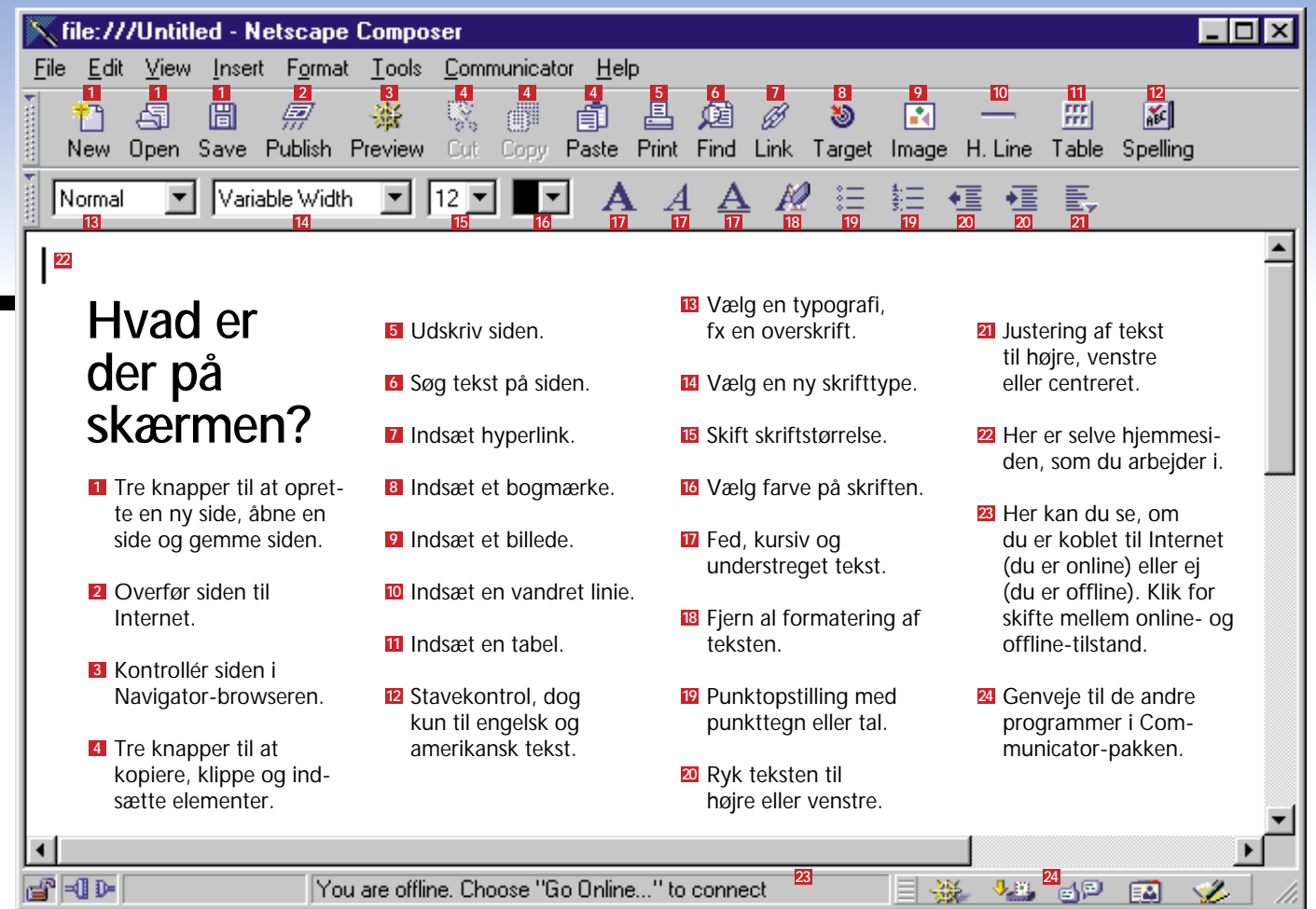
Composer er udviklet af Netscape. Det kan ikke købes separat, men følger med i Netscape Communicator-pakken, som du kan finde på K-CD'en. Composer har ikke de samme faciliteter som professionelle programmer, men du kan sagtens lave simple hjemmesider med hyperlinks, billeder, farver m.m. Composer er ganske nemt at bruge. Du kan indtaste og formatere teksten på samme måde som i et tekstbehandlingsprogram.

Start Composer

1 Start Composer ved at klikke på Start-menuen og vælge »Programmer«, »Netscape Communicator«, »Netscape Composer«. Hvis du har oprettet mere end én profil, skal du også vælge, hvilken profil du vil bruge.

2 Nu er programmet klar til brug. Du kan risikere, at opkaldsdialogboksen dukker op og spørger, om der skal ringes op til Internettet. Det er der ingen grund til nu. Luk bare dialogboksen igen. Vil du på nettet, kan du klikke på »Online«-ikonet nederst.

Hvad er der på skærmen?

- 1 Tre knapper til at oprette en ny side, åbne en side og gemme siden.
- 2 Overfør siden til Internet.
- 3 Kontrollér siden i Navigator-browseren.
- 4 Tre knapper til at kopiere, klippe og indsætte elementer.

5 Udskriv siden.

6 Søg tekst på siden.

7 Indsæt hyperlink.

8 Indsæt et bogmærke.

9 Indsæt et billede.

10 Indsæt en vandret linie.

11 Indsæt en tabel.

12 Stavekontrol, dog kun til engelsk og amerikansk tekst.

13 Vælg en typografi, fx en overskrift.

14 Vælg en ny skrifttype.

15 Skift skriftstørrelse.

16 Vælg farve på skriften.

17 Fed, kursiv og understreget tekst.

18 Fjern al formatering af teksten.

19 Punkttopstilling med punkttegn eller tal.

20 Ryk teksten til højre eller venstre.

21 Justering af tekst til højre, venstre eller centrert.

22 Her er selve hjemmesiden, som du arbejder i.

23 Her kan du se, om du er koblet til Internet (du er online) eller ej (du er offline). Klik for skifte mellem online- og offline-tilstand.

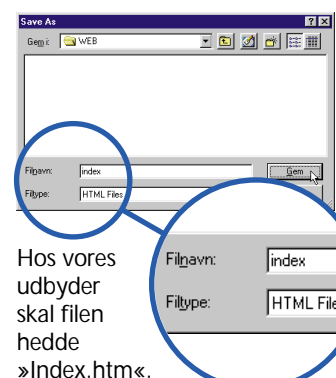
24 Genveje til de andre programmer i Communicator-pakken.

Gem siden på din pc

Husk at gemme dokumentet, du arbejder med, med mellemrum. I første omgang gem-

2 Vælg en mappe til filen, og indtast et filnavn. Klik på »Gem«-knappen.

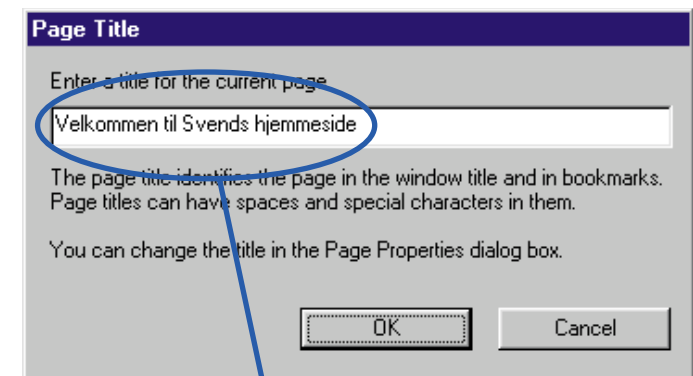

Hos vores udbyder skal filen hedde »Index.htm«.

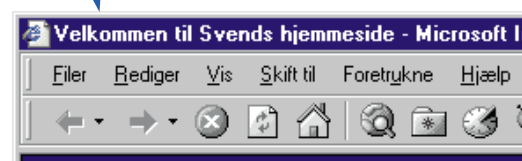
mer du siden på din harddisk. Du skal senere se, hvordan du overfører siden til Internet, så andre kan se din hjemmeside. Når du gemmer siden, skal den som andre dokumenter have et navn. Hvis det er forsliden, du gemmer, som det er i

dette tilfælde, er navnet bestemt på forhånd af din Internet-udbyder. Nogle Internet-udbydere forventer fx, at for-siden hedder »index.htm«, mens andre kræver, at siden hedder »default.htm« eller »home.html«. Spørg dig for!

3 Giv nu siden en titel. Titlen vises i titellinien i browserens vindue, når folk besøger din hjemmeside. Klik til slut på »OK«.

Sådan ser det ud, når man ser siden i Microsoft Internet Explorer.

Se siden i browseren

Undervejs i processen er det rart at se, hvordan det tager sig ud »i virkeligheden«. Netscape Composer viser det ganske godt, men det betaler sig at kontrollere. Hvis du vil være sikker på, at de fleste kan læse siden uden problemer, er det en god idé at kontrollere siden både i Internet Explorer og Netscape Navigator.

1 Gem siden på harddisken ved at klikke på »Save«-knappen.

2 Klik på »Preview«-knappen for at se siden i Netscape Navigator.

3 Hvis du vil se siden i Internet Explorer, skal du starte Explorer og åbne siden, fx ved at vælge »Åbn« i »Filer«-menuen.

Tekst på siden

En af de vigtigste ting på en hjemmeside er og bliver ganske almindelig tekst. Hvis du har prøvet at bru-

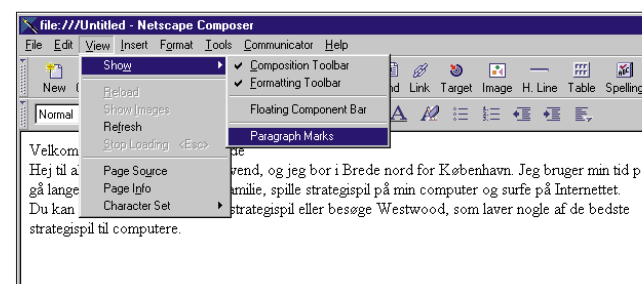
ge et tekstbehandlingsprogram, vil du ikke finde det svært at indtaste tekst i Netscape Composer. Du skriver bare den tekst, du vil have på siden, som er mage til Netscape-browserens. Hver gang du vil lave et nyt afsnit, skal du trykke på Enter-tasten.

Composer skifter selv linie, når du kommer til kanten af siden, så det skal du ikke spekulere på.

Hvis du gerne vil se en markering af hvert afsnitsskift, skal du vælge »View«-menuen, »Show« og »Paragraph Marks«.

Mærkerne kommer ikke med i det endelige resultat.

Når afsnitmærkerne er valgt, er der en bjælke sidst i hvert afsnit. En vandret streg og en bjælke viser, at siden slutter.

Du kan fjerne afsnitmærkerne og få siden at se, som den vil se ud på hjemmesiden, ved at vælge kommandoen igen.

Tekst-formatering

Teksten er jo lidt kedelig lige nu. Det er fx svært at se, hvad der er overskrift. Det kan du afhjælpe ved at bruge *typografier* til at formatere dele af teksten på hjemmesiden.

Ideen med typografier er først og fremmest at gøre det lettere at formatere teksten.

Normal Formatted	Teksten på hjemmesiden. Tekst med fast bredde. Bruges til opstillinger, som skal vises med alle de indtastede mellemrum. Viser typisk i en courier-skrift.
List Item	Viser en liste med et punkttegn ud for hvert afsnit.
Heading 1-6	Seks overskriftsniveauer, hvor Heading 1 er den største.
Address	Markering af en adresse. Viser som regel i kursiv.

Det er jo langt hurtigere at vælge en overskriftstypografi, end det er at ændre på skriftstørrelse og vælge fed skrift, hver gang du skal ændre en tekst til overskrift. Desuden vil en overskrift, som er lavet med en typografi, altid vises som overskrift – uanset hvilken browser læseren bruger.

I HTML har du adgang til en række færdige typografier til forskellige formål. Her er de mest anvendte:

Vælg en typografi

1 Marker den tekst, som skal formateres. Nogle typografier kan bruges på enkelte ord, mens andre formaterer et helt afsnit ad gangen.

2 Vælg en typografi fra listen over typografier.

– eller ...

Vælg skriftens udseende

1 Markér de tegn, som skal ændres.

2 Vælg fed, kursiv, understreget, farve eller størrelse i værktøjslinien.

Fest og farver

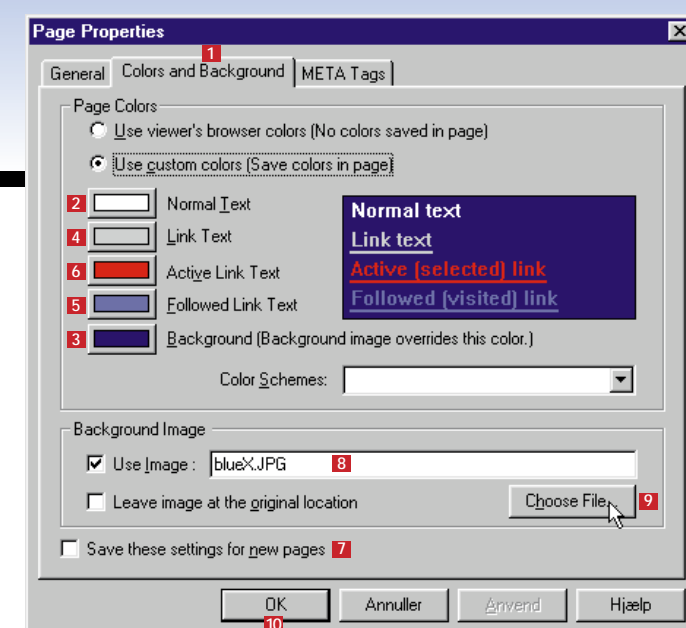
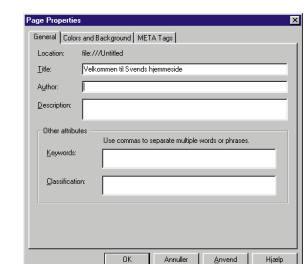
Når du begynder på en ny side, er baggrunden bare kedeligt hvid, og teksten er lige så kedeligt sort. Det kan du heldigvis tilpasse til din helt egen smag.

Inden du begynder at give alle dine sider lyslilla baggrund med gul tekst, er det på plads med et lille tip: Sørg for, at der er god kontrast mellem tekst og baggrund. Så bliver teksten meget nemmere at læse. Hvis baggrunden er lys (fx gul, hvid eller grå), skal teksten være mørk (sort, mørkeblå eller mørkegrøn). I »Format«-menuen kan du vælge, hvilke farver der skal bruges til tekst, hyperlinks og baggrund, samt ændre sidens titel. Klik på »Format«-menuen, og vælg »Page Colors and Properties«.

I dialogboksen er der tre faner at vælge mellem. Vi nøjes med at kigge på de to første lige nu.

Generelle side-egenskaber

De vigtigste ting her er, at du kan vælge sidens titel. Titlen vises i browserens titellinie, når du ser på siden. Derudover kan du også indtaste forfatternavnet og angive nogle søgeord.

Farver og baggrund

På fanen »Colors and Background« 1 vælger du farven på teksten 2 og baggrunden 3. Derudover kan du indstille farven på hyperlinks 4, besøgte hyperlinks 5 og aktive hyperlinks 6. Hvis du vil have et billede som baggrund, kan du også vælge det her. Du skal lære mere om billeder lidt senere i denne artikel.

Det er en god idé at lade hyperlinks skille sig lidt ud ved

at vælge en anden farve til dem. Det gør det lettere for læseren at fange hyperlinks på siden. Ved også at vælge en anden farve til besøgte hyperlink kan læseren se, at han/hun allerede har besøgt den side, som hyperlinket henviser til. Farven til aktive hyperlinks vises kun i det øjeblik, man klikker på hyperlinket.

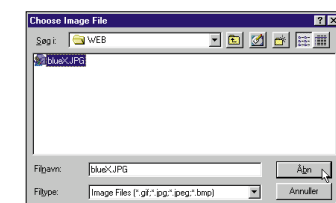
Bemærk, at du kan vælge at bruge de samme indstillinger til alle nye sider ved at klikke i »Save these settings for new pages« 7.

Brug et billede som baggrund

Det liver som regel op, hvis du bruger et billede som baggrund i stedet for den almindelige ensfarvede baggrund. For ikke at forstyrre teksten skal billedet være så simpelt som muligt, og det må ikke indeholde mange farver eller for meget kontrast.

1 Afkryds feltet »Use image« 8, og klik på »Choose file« 9 for at vælge et billede.

2 Markér filen, og klik på »Åbn«-knappen.

3 Klik »OK« 10. Billedet vises bag ved teksten. Bemærk, at billedet gentages over hele siden. Billedet indeholder kun ét X. Alle de andre X'er på siden er det samme billede, der automatisk bliver gentaget.

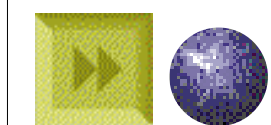
Giv din side nyt liv med billeder

Indtil nu har du kun brugt tekst på dine sider. Det er som regel også meget godt, men det er lidt kedeligt i længden. Heldigvis kan du indsætte billeder. Du skal dog huske, at alt på en hjemmeside skal hentes hjem via modem. Så undgå de store billeder.

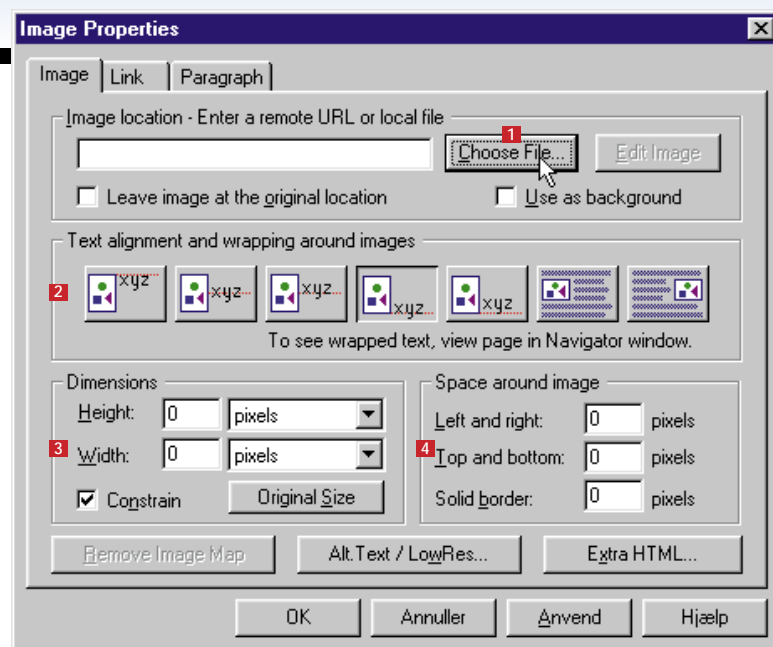
Du kan også lave billeder som knapper ved at indsætte et hyperlink. Vi skal kigge nærmere på hyperlinks i næste nummer.

Billeder har først og fremmest to anvendelser på en hjemmeside:

1. Du kan bruge billeder til at skabe en pænere side, fx baggrundsgrafik, skillelinier og knapper.

2. Du kan have billeder som en del af indholdet, fx fotografier fra trekking-turen til Tibet eller dine egne computertegnede kunstværker.

Her ses næsten det samme billede to gange på samme side. Forskellen er, at billedet til højre er blevet gemt med gennemslagtig baggrund ved hjælp af et billedbehandlingsprogram. Det, der sker, er, at den hvide farve defineres til at være gennemslagtig. Når det hvide inde i billedet ikke er gennemslagtigt, skyldes det, at det ikke er helt hvidt, men svagt gråt. Hvis øjne og mund havde været helt hvide, ville den blå baggrund skinne igennem.

Indsæt et billede på siden

1 Placer markøren der på siden, hvor billedet skal være.

2 Klik på »Insert Image«-knappen. Nu får du en dialogboks frem.

3 Klik på »Choose file« 1 for at vælge et billede. Det skal enten være en JPG- eller GIF-billedfil.

4 Under »Text alignment and wrapping around images« 2 kan du vælge, om teksten skal smygge sig rundt om billedet, eller billedet skal stå alene.

5 Hvis billedet er for stort eller for småt til at passe til siden, kan du justere størrelsen under »Dimensions« 3. Bemærk, at det er dårlig økonomi at lade folk hente et stort billede fra nettet for derefter at vise det i frimærkestørrelse.

6 Under »Space around image« 4 kan du indstille, hvor megen fri plads der skal være uden om billedet. Du kan også vælge at anbringe en ramme udenom.

7 Klik på »OK«, når du er færdig.

Hvor får jeg billederne?

Du kan lave din grafik selv i et billedbehandlingsprogram, som kan gemme i GIF- eller JPG-format, eller du kan bruge billeder fra klipart-samlinger. Du må som hovedregel ikke bruge andre folks billeder uden at spørge først.

Heldigvis findes der stadig masser af grafik, som du har lov til at bruge kvit og frit. Det gælder for eksempel de billeder, som ligger på hver K-CD.

Filformater

Et billede er ikke bare et billede. Der findes et utal af billedformater, hvoraf to er særlig egnede til Internet. Det er filformaterne GIF og JPG. Begge typer er komprimerede, så de ikke fylder for meget. Det betyder også, at billederne kan hentes hjem via telefonnettet på relativt kort tid.

GIF anvendes generelt til simpel grafik, hvor der ikke er behov for alt for mange farver. Der kan nemlig kun være 256 farver i et GIF-billede. Hvis du har brug for, at billedet er delvist gennemslagtigt, skal du også bruge GIF-formatet, da du kan definere én af farverne som gennemslagtig. Et GIF-billede kan også indeholde en animation.

JPG anvendes hovedsageligt til komplekse billeder med mange farver, specielt fotografier. Et JPG-billede kan indeholde op til 16 millioner farver og fylder mindre end et GIF-billede. Til gengæld går den kraftige komprimering ud over skarpheden i billedet.

Tænk småt

Et gammelt ord siger: »Et billede siger mere end tusinde ord«. I computersammenhæng kan man passende tilføje: »Og de fylder derefter!«. Når du bruger billeder på din hjemmeside, skal du tænke på, hvor store billedfilerne er. Jo større billedet er, desto længere tid tager det, før det vises på skærmen.

En tommelfingerregel er, at en besøgende højst henter Internet-sider med 3,5 kilobytes i sekundet (med et 33.600 bps-modem). Hvis der er bare fem billeder med en gennemsnitsstørrelse på bare 15 kilobyte – og det er meget lidt – vil det tage mindst 20 sekunder, før billederne er fremme på skærmen hos læseren. Og ret meget længere skal du ikke regne med, at tålmodigheden rækker.

Der er flere metoder til at gøre billederne så små som muligt:

1. JPG-billeder: Brug en rimelig kraftig kompression. Kontrollér dog lige, hvordan resultatet bliver.
2. GIF-billeder: Reducér antal farver i billederne. Ofte kan GIF-billeder gøres noget mindre ved at bruge 64 eller 128 farver i stedet for 256 farver.
3. Gør billedet mindre. Skær gerne uvæsentlige detaljer fra i siderne af billedet. Det gør ikke blot filen mindre. Budskabet bliver også klarere.
4. Lav evt. to størrelser af billedet. Det lille billede, som vises automatisk, og det store billede, som brugeren selv kan vælge at se ved at følge et hyperlink.

Få hjemmesiden ud på Internet

Nu har du lavet din første hjemmeside. Men du mangler stadig det vigtigste, nemlig at gøre den tilgængelig på Internet, så hele resten af verden kan læse om dig.

Du skal derfor uploade – dvs. kopiere – siden til din Internet-udbyders computer. Du skal både kopiere selve siden og de billeder, som skal bruges på den.

Når siderne ligger hos din Internet-udbyder, kan andre folk se dem på deres pc, uden at du selv er koblet til Internettet.

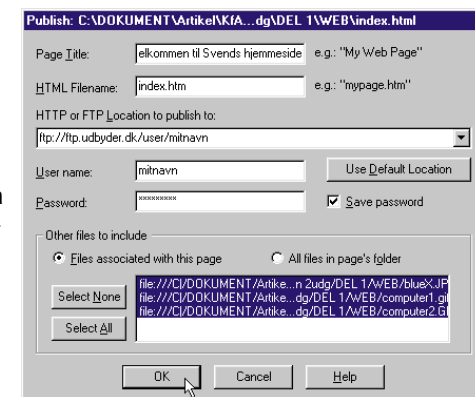
Inden du kan uploade dine sider, skal du have nogle oplysninger fra Internet-udbyderen om, hvordan overførslen skal ske. Du skal have følgende at vide:

Adressen på serveren, fx ftp.udbyder.dk, dit *brugernavn*, din *adgangskode*, navnet på *standardsiden* (typisk »index.htm«, »default.htm« eller »home.html«) og evt. navnet på den mappe, som filerne skal ligge i på serveren. Og endelig skal du kende den adresse, som din side får, fx www.udbyder.dk/~dit-navn/, så du kan fortælle andre, hvor de skal kigge på Internet for at finde din hjemmeside.

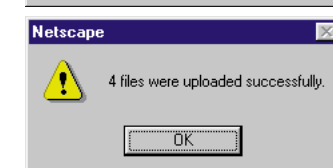
1 Du har ikke behov for et specielt program for at overføre din hjemmeside til Internet. Det klarer Composer nemlig også. Klik på Online/-Offline-ikonet nederst til venstre i Composers vindue for at skifte til online-tilstand. Ikonet finder du i nederste venstre hjørne af Composers vindue. Nu ringer pc'en op til Internet, så du kan uploade.

2 Klik på »Publish«-knappen. Indtast de oplysninger, du fik fra din Internet-udbyder. Nederst i dialogboksen kan du se, hvilke filer der hører med til siden. Her er det, ud over selve html-filen, de tre billedfiler. Klik på »OK«.

3 Nu gemmer Composer filerne hos din udbyder. Klik på »OK«, når den er færdig.

4 Prøv nu at besøge adressen med din browser.